

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. V. De solutione indebiti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

ratione putant aliqui, inopiam & impotentiam solvendi provenire non debere ex culpa clericici, quod prohibitis v. g. ludis, commestationibus, aut aliter luridè vivendo beneficii sui redditus dissipaverit, eò quòd talis indignus hoc privilegio videatur: meliùs tamen fortassis distinguunt alij, & concedunt non gaudere hoc privilegio Clericum, si dolus intervenit in tali dissipatione, eò quòd v. g. confusus de hoc beneficio debita contraxerit, aut ex intentione mala in fraudem creditorum bona sua dissipaverit &c. ne occasio præbeatur tali malitiz; negant verò hoc privilegio illos privari, qui ex culpa quidem sua ad inopiam talem devenerunt, non tamen cum formali dolo in fraudem legis. Seprimò denique requiritur, ut talis præster cautionem idoneam (fide iussoriam aut pignoratitiam vel in defectum juratoriam juxta supra dicta) de solvendo, si ad pinguiorem fortunam venerit, eò quòd per privilegium hoc, aut inopiam debitoris, non extinguatur debitum, sed solutio illius tantum suspendatur. Videatur de aliis etiam casibus exceptis, in quibus hoc privilegio non gaudent Clerici, *Barbosa in citat. cap. Odonardus*. ubi etiam videri potest, quòd privilegio huic renuntiare, nec cum juramento possit Clericus, cum in favorem, non singulorum Clericorum in particulari, sed totius Ordinis Clericalis concessum sit, & juramentum additum non sit vinculum iniquitatis, ac cadente principali non subsistat.

§. V.

De solutione indebiti.

TRiplici potissimum modo dicitur aliquid indebitum. Primo potest solvi aliquid, quod nec juramento, nec civili debitum est, & hæc cantur tam naturaliter, quam Civili indebita. Secundo potest solvi aliquid, quod civili tantum jure, non naturali debetur, quod civiliter quidem debitum, naturaliter autem indebitum dicitur. Tertiò potest solvi aliquid, quod solvendum, naturali quidem debetur, non autem jure Civili obligatur aliquis, non autem jure Civili & propterea civiliter indebitum dicitur. Qui ergo solvit id per errorem (sive facti hinc fuerit) quod naturaliter nec naturaliter, nec civiliter debetur, aut qui per errorem talem solvit, qui civiliter quidem, non tamen naturaliter debebat, solum ex tali errore conditionem indebiti, repetere potest æquitate scilicet naturali non permissa, ut quis cum jactura alterius locutetur, & error juris non nocet, sed damno vitando agatur. Quod si solvit aliquis id, quod jure quidem indebitum est, debetur tamen juramento naturali, tunc si solvit per errorem ignorantiam facti (modò ea non sit crassa aut supina) solum repetere potest; si autem solvit per errorem juris repetere non potest (quia juris ignorantia ad lucrum non prodest) nisi si persona juris ignorantia toleretur, præ pluribus hanc materiam tractant, & applicanc Civilistæ, asserentes iniquitate genere, solum repeti non posse, nisi indebitè solum, si quis sciens, &c.

hil debere, solvit tamen; cum regula ff. 35. dicat: *cujus per errorem dati repetitio est, eius consulto dati donatio est.*

Illud tantum ex jure Canonico, circa hanc materiam, advertendum est, quod in tali casu, quo indebitum solutum repetitur, probatio indebiti, & per errorem soluti, illi incumbat, qui repetit, (quia præsuntur solvisse ut debitum, cum donasse, aut jactasse sua, tam fa-

cile non præsumat aliquis) nisi adversarius neget solutionem sibi factam; in hoc enim casu, si ille, qui solvit, solutionem factam legitimis argumentis probet, incumbet adversario probatio, quod scilicet res soluta sibi debita fuerit, prout habetur *In cap. si qui 4. h. e.* quia contra taliter mendacem stat præsumptio, quod malam causam foveat.

TITVLVS XXIV.

DE DONATIONIBUS.

§. I.

Quid sit donatio, & quomodo perficiatur, & de varia ejus divisione?

Donatio communiter definitur quod si rei licita (non prohibita scilicet donati) nullo jure (justitiae aut gratitudinis) cogente, ex mera liberalitate (ita ut non debeat reddi, nec in individuo, nec in specie, uti fit in commodato, nec in genere, uti fit in mutuo) facta collatio seu datio, & quamvis ante traditionem rei donatae veram, vel fictam, donatario dominium non acquiratur, acquiritur tamen illi post acceptatam donationem, ante rei traditionem, jus sive actio contra donantem, per quam cogi potest ad rem donatam tradendam, nisi ante acceptationem donatarij per se, vel per alium factam, revocaverit suam donationem donans, quod facere potest, cum do-

natio ex communi AA. sententia non perficiatur, nisi per donantis, & acceptantis consensum.

Dividitur communiter donatio in genere, in donationem inter vivos, & donationem mortis causa; illa est, quae fit sine mortis ulla cogitatione; & quidem vel pure, & absolute, quae statim effectum suum habet, si acceptata fuit; vel sub conditione, quae sortitur suum effectum, eveniente conditione; vel sub certo modo, quae quidem statim valet, & obligat, ubi acceptata fuit, obligat tamen etiam ad modum illum adimplendum, ita ut modo non impleto, repeti possit; vel ad certum diem, vel ob certam causam, aut invicem praestiti beneficii, quae etiam remuneratoria donatio dicitur, & rigide ac proprie donationis nomine non venit, cum non fiat ex mera liberalitate, sed jure gratitudinis exigente &c. Donatio vero mortis causa, illa donatio dicitur, quae fit mortis

in.